

Katowice, dnia 22 sierpnia 2024 r.

INFORMACJA Nr 32/2024/EW

w sprawie wypadku powodującego czasową niezdolność do pracy, zaistniałego w dniu 1 lipca 2024 r., w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A. KWK „Borynia-Zofiówka-Bzie” Ruch „Zofiówka” w Jastrzębiu-Zdroju, któremu uległ górnik, pomocnik wiertacza.

Wypadek zaistniał w chodniku drenażowym D-4, w pokładzie 410.

Pokład 410 w rejonie wydrążonego chodnika drenażowego D-4 został zaliczony do IV kategorii zagrożenia metanowego, klasy „B” zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, I stopnia zagrożenia wodnego, I stopnia zagrożenia tąpnięciami, III kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał oraz I stopnia zagrożenia klimatycznego. Chodnik drenażowy D-4 o długości 925 m został wydrążony w okresie od 21 grudnia 2021 r. do 17 stycznia 2024 r. Został wykonany w obudowie typu ŁPCBor/9/V32, w rozstawie co 0,8 m, stabilizowanej rozporami stalowymi, z opinką z siatki zgrzewanej typu zaczepowego. Chodnik ten przewietrzany był wentylacją tłoczącą przy pomocy wentylatora elektrycznego typu ES-9-500/80 i lutniociągu elastycznego o średnicy 1200 mm. W chodniku drenażowym D-4, w rejonie cechy odległościowej KM 750 zlokalizowane było stanowisko wiertnicze wyposażone w wiertnicę typu WDH-1 wraz z agregatem zasilającym typu AZH2-68/27 i wyłącznikiem stycznikowym typu WSA 1.40. Rama wiertnicy posadowiona była: od strony południowej wyrobiska na kaszcie drewnianym, o wysokości 0,8 m a od strony północnej, na pojedynczym podkładzie drewnianym. Nie była ona rozparta do stropu lub zakotwiona do spągu. Klucz wiertnicy o napędzie hydraulicznym znajdował się na wysokości około 0,3 m od spągu wyrobiska. Za pomocą tej wiertnicy z chodnika drenażowego D-4 od dnia 25 czerwca 2024 r. wiercono w spągu otwór odmetanowania nr TM158/2024/OW z nachyleniem -25°, o planowanej długości 55 m i średnicy 95 mm, w celu odgazowywania pokładu 412 łg+łd i 412 łg, w rejonie planowanej ściany D-4 w tym pokładzie. Wyposażenie chodnika drenażowego D-4 stanowiły: czynny lutniociąg elastyczny o średnicy 1200 mm, trasa kolejki szynowej podwieszanej, trzy rurociągi stalowe (dwa o średnicy 100 mm i jeden 150 mm), a także rurociąg odmetanowania o średnicy 200 mm oraz kabel elektroenergetyczny. W miejscu wypadku szerokość chodnika drenażowego D-4 wynosiła 5,3 m, wysokość 3,3 m, a nachylenie 0°.

W dniu 1 lipca 2024 r., na zmianie I, rozpoczynającej się o godzinie 6⁰⁰, sztygar zmianowy oddziału OWz skierował dwuosobowy zespół pracowników, składający się z wiertacza - przodowego i pomocnika wiertacza, do robót przy otworze nr TM158/2024/OW, związanych z kontynuacją jego wiercenia od długości 6,5 m. Po przybyciu na miejsce wiertacz wraz z pomocnikiem wiertacza dokonali bieżącej konserwacji urządzeń wiertniczych, następnie przystąpili do wiercenia otworu przy pomocy koronki wiertniczej o średnicy 76 mm. Po odwierceniu 1,0 m otworu do głębokości 7,5 m przodowy postanowił wyciągnąć przewód wiertniczy z otworu by dokonać wymiany

koronki wiercącej. W tym celu wycofał napęd wraz z zamocowanymi żerdziami w jego krańcowe położenie, następnie zablokował kluczem wiertnicy drugą żerdź i załączając lewe obroty próbował odkręcić pierwszą żerdź od napędu. Rozkręcenie żerdzi nastąpiło na połączeniu skrętnym pomiędzy pierwszą a drugą żerdzią. W związku z tym wiertacz i jego pomocnik przystąpili do odkręcenia pierwszej żerdzi od napędu wiertnicy przy pomocy napędu wiertnicy z użyciem klucza ręcznego, co było niezgodnie z instrukcją użytkowania wiertnicy, która zabraniała takiej czynności. O godzinie 10⁰⁵ pomocnik wiertacza stojąc przy napędzie wiertnicy po jej wschodniej stronie, nasadził klucz ręczny w wycięcie w żerdzi od strony napędu, a następnie przodowy uruchomił z pulpitu sterowniczego lewe obroty napędu żerdzi, co spowodowało dociśnięcie klucza ręcznego do ramy wiertnicy i jego gwałtownego wysunięcia się z wycięcia w żerdzi. Energicznie wyrzucony klucz uderzył pomocnika wiertacza w głowę.

Pierwszej pomocy poszkodowanemu udzielił przodowy, który poinformował dyspozytora ruchu zakładu górniczego o zaistniałym wypadku. Poszkodowanego wytransportowano na powierzchnię do punktu pierwszej pomocy, a później przewieziono go karetką pogotowia do Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju.

Przyczyną wypadku powodującego czasową niezdolność do pracy było, niezgodne z instrukcją użytkowania wiertnicy, użycie do demontażu żerdzi od napędu wiertnicy klucza ręcznego i napędu wiertnicy.

W związku z wypadkiem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku wstrzymał ruch zakładu górniczego JSW S.A. KWK „Borynia-Zofiówka-Bzie” Ruch „Zofiówka” w Jastrzębiu-Zdroju, w części dotyczącej eksploatacji wiertnicy dołowej hydraulicznej typu WDH-1, zabudowanej w chodniku drenażowym D-4 w pokładzie 410, z uwagi na brak rozparcia tej wiertnicy do stropu wyrobiska lub zakotwienia do spągu. Wznowienie eksploatacji wiertnicy typu WDH-1 uwarunkował zabudowaniem jej zgodnie z ustaleniami „Instrukcji Użytkowania Wiertnica Dołowa Hydrauliczna WDH-1” Fabryka Maszyn i Urządzeń „OMAG” Sp. z o. o. rysunek nr 9 - instalowanie wiertnicy WDH-1, z wykorzystaniem belek rozporowych oraz jej ponownym odbiorem przez kopalnianą komisję powołaną przez Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.